

Gecertificeerd hout en plaatmateriaal zijn goed voor 15% van Belgisch verbruik

FEDERAAL minister voor klimaat en energie Paul Magnette evalueert het in 2006 ingevoerde beleid van duurzaam houtaankopen. In dat kader bestelde hij een studie naar het marktaandeel van duurzaam geproduceerd hout in ons land. Het was een moeilijke onderzoeksopdracht, want uiteindelijk moesten de zagerijen en houtimporteurs individueel en telefonisch gecontacteerd worden.

Het onderzoek wijst uit dat in 2008 een totaal volume van 843.000 m³ r.e. (rondhoutequivalent) gecertificeerde houtproducten (excl. papier) op de Belgische markt is gebracht. Dat is 15% van het verbruik en FSC-producten hebben daarin een aandeel van 6%, PEFC-producten van 9%.

Per productgroep wisselt het aandeel gecertificeerd sterk: van 17% voor gezaagd naaldhout, over 7,4% voor gezaagd tropisch hout tot 4,2% voor gezaagd loofhout uit de gematigde luchtstreken.

Het grootste deel van het gecertificeerde houtvolume is ingevoerd, slechts 23% is geproduceerd in eigen land. Omdat veel meer Belgisch bos PEFC-gecertificeerd is (281.052 ha.) dan FSC-gecertificeerd (11.385 ha.), heeft PEFC een zeer groot aandeel in de Belgische productie gecertificeerd hout. De import van gecertificeerde houtproducten is zowat gelijk verdeeld over beide labels: 331.713 m³ r.e. voor FSC en 311.813 m³ r.e. voor PEFC.

De discrepantie tussen het Belgische aanbod PEFC-rondhout en het daaruit voortvloeiende volume houtproducten dat onder PEFC-label op de Belgische markt wordt gebracht is groot, zo blijkt uit deze studie, die echter op weinig concrete cijfers kan steunen, bij gebrek aan medewerking van de sector. Het Belgische PEFC-bos levert ongeveer 1,4 miljoen m³ industrieel rondhout op. Daarvan wordt vermoedelijk een kwart onverwerkt uitgevoerd. Aangenomen wordt dat tweederde van het resterende miljoen m³ verzaagd wordt tot zowat 485.000 m³ balken en planken. Daarvan zou slechts 15% of 73.000 m³ gezaagd hout (97.500 m³ r.e.) op de markt zijn gebracht onder PEFC-label.

De gecertificeerde plaatmateriaalproducenten hebben wel goed gereageerd op de enquête en zo weten we dat zij vorig jaar ongeveer 423.000 m³ gecertificeerd plaatmateriaal hebben geproduceerd (96% PEFC) of 17% van de totale Belgische plaatmateriaalproductie. Het grootste gedeelte van de gelabelde platen wordt echter uitgevoerd. Weliswaar blijft tweederde van de gecertificeerde ruwe platen in eigen land, maar na veredeling of verwerking tot laminaatvloer is daarvan naar schatting slechts een kwart bestemd voor de Belgische markt, zodat het in totaal om niet meer dan 67.000 m³ plaatmateriaal (onder welke vorm ook) met certificaat zou gaan.

Alle houtproducten incl. papier en karton samengenomen, schat de studie dat slechts 9,5% van het geogste gecertificeerde inlandse houtvolume de Belgische consument onder PEFC- of FSC-label bereikt.

Import

Driekwart van de gelabelde producten op onze markt zijn ingevoerd. Gezaagd naaldhout heeft daarin het grootste aandeel. Vorig jaar is 116.000 m³ FSC-naaldhout (vnl. uit Rusland) en 185.000 m³ PEFC-naaldhout (vnl. uit de Scandinavische landen en Canada) ingevoerd.

Het ingevoerde volume gecertificeerd gezaagd hardhout uit de gematigde luchtstreken (11.500 m³) droeg voor 90% het PEFC-label. Het volume gecertificeerd gezaagd tropisch hout (9.500 m³) was dan weer volledig FSC en kwam voor de helft uit Brazilië en voor 20% uit Indonesië.

De 138.500 m³ ingevoerde plaatmaterialen met duurzaamheidslabel vertegenwoordigen 6,6% van het Belgische plaatmateriaalverbruik. Driekwart draagt het FSC-label en is vooral afkomstig uit Ierland en de UK. PEFC-plaatmateriaal komt vnl. uit Duitsland en Frankrijk.

Door de erkenning van het MTCC-systeem door PEFC en de verruiming van het FSC-bos-areaal in Afrika wordt een sterke toename van het aanbod gecertificeerd gezaagd tropisch hardhout verwacht.

Verwachtingen

Ondanks de terzake geringe respons bij de bedrijven heeft de studie zich toch gewaagd aan een inschatting van het marktaandeel van gecertificeerde houtproducten in 2010.

De rondhoutverwerking signaleert een tekort aan FSC-grondstof en er vaart weinig vraag vanuit de Belgische markt naar PEFC-gecertificeerd gezaagd hout. Een grotere oogst zal voor het ene label dus resulteren in meer verwerking, maar voor het andere is dit niet vanzelfsprekend. De zagerijen verwerken nu al veel meer PEFC-stammen dan ze als gecertificeerd gezaagd hout kunnen afzetten.

Bij de import lijkt een toename van het volume gecertificeerd hout met 10-15% mogelijk. Vooral bij gezaagd tropisch hardhout wordt die toename verwacht, omdat het aanbod sterk is gestegen. In Afrika is het FSC-gecertificeerde bosareaal flink toegenomen, terwijl PEFC is uitgebreid in tropisch gebied door de erkenning van het Gabonese PAFC- en het Maleisische MTCC-certificeringsysteem.

In de plaatmaterialensector zouden de laminaatvloerproducenten meer Belgisch PEFC-materiaal verwerken.

De Belgische papier- en kartonfabrikanten verwachten een stijging van de productie gecertificeerd grafisch papier (het belangrijkste sortiment waar certificering een rol speelt) van 76.000 naar 115.000 ton in 2010. Het volume dat daarvan op de Belgische markt wordt gebracht zou eveneens toenemen, van 1.600 naar 9.300 ton (of 8% van de productie).

De papierimporteurs geven aan dat er steeds meer vraag komt naar FSC-gecertificeerd en in mindere mate PEFC-gecertificeerd papier. Een verbruiksgroei van 13% per jaar lijkt daarom mogelijk, wat zou neerkomen op een volume van 50.000 ton in 2010. Met een totaal van 59.300 ton in 2010 zou gecertificeerd papier, bij gelijk blijvend verbruik, dan een marktaandeel van 4,5% halen.

Aanbevelingen

De auteurs vinden dat de overheid de federaties in de houtketen moet

blijven aanspreken op het belang van gecertificeerd hout voor de samenleving. Op hun beurt dienen deze brancheorganisaties hun leden te stimuleren om zich te laten certificeren. Naar Nederlands voorbeeld (VVNH) zou het goed zijn dat de federaties doelen formuleren inzake productie/import van gecertificeerde houtproducten. In een volgende studie zouden ook de legaliteitscertificaten (zoals OLB) moeten meegenomen worden, want bedrijven vinden het belangrijk hun inspanningen op dit vlak te melden.

Gezien het grote onevenwicht tussen inlands PEFC-grondstofaanbod en het daaruit voortvloeiende aanbod gezaagd hout, zou tussen overheid en sector nagegaan moeten worden op welke manier meer gecertificeerde houtproducten op de markt kunnen komen.

Gezien de toenemende vraag naar FSC-hout en het beperkte FSC-bosareaal in eigen land, verdient het aanbeveling de FSC-certificering in het Waalse bos te stimuleren. Dat geldt ook omgekeerd voor de PEFC-certificering in Vlaanderen.

Om de markt van duurzaam geproduceerd hout te bevorderen kan de overheid de bijdrage daarin van haar aankoopbeleid opvolgen en kenbaar maken. Het stimulerend effect daarvan is niet te veronachtzamen. Zij kan ook een convenant patroneren tussen de houtfederaties en bouworganisaties om de afzet van gecertificeerd producten meer perspectief te geven.

Voorts dienen de inkopers in overheidsinstellingen goed geïnformeerd te worden over boscertificaten en de markt van gecertificeerde producten via trainingen, presentaties en websites. Zij moeten ook een goed overzicht hebben van de CoC-gecertificeerde bedrijven en hun aanbod, zodat zij offertes kunnen uitschrijven, waardoor meer bedrijven zich zullen laten certificeren. FSC en PEFC doen er alles aan om de gecertificeerde bedrijven te bewegen tot een actievere opstelling en het maken van promotie voor hun aanbod. FSC België brengt vraag en aanbod samen op een website. Maar een ondersteuning van deze aanpak door de overheid zou de markt voor gecertificeerde houtproducten eerst echt een "boost" geven.